

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-DEMOGRAFİK
ÖZELLİKLERİNE GÖRE SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGISI: BİR ALAN
ARAŞTIRMASI**

**SOCIAL APPEARANCE ANXIETY OF UNIVERSITY STUDENTS
ACCORDING TO SOSYO- DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS: A
FIELD STUDY**

Eda TELLİ¹, Zafer ÜNAL²

ÖZ

Sosyal görünüş kaygısı, bireylerin dış görünüşleriyle ilgili olarak yaşadığı duygusal ve davranışsal kaygılar olarak değerlendirilmesidir.. Bu çalışmada amaç, üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerine göre sosyal görünüş kaygısını incelemesidir. Bu amaç doğrultusunda Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Meslek Yüksekokulunda farklı bölümlerde öğrenim gören 200 üniversite öğrencisi araştırma kapsamına alınmıştır. Verilerin analizinde IBM SPSS 22 version programı kullanılarak frekans analizi, faktör analizi, güvenirlik analizi yapılmıştır. Bu kapsamda hipotezler oluşturulmuş ve Mann-Whitney U testi, Kruskal- Wallis H. testleri uygulanarak test edilmiştir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısının öğrencilerin yaş, öğrenim gördükleri bölüm, sınıf düzeylerine göre farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Görünüş Kaygısı, Sosyo-Demografik Özellikler, Üniversite Öğrencileri

ABSTRACT

Social appearance anxiety is to be considered to emotional and behavior anxieties in relation to external appearance of individuals. The purpose of this study was to examine social appearance anxiety of university students according to demographic characteristics. For this purpose, Participants were 200 university students from Lüleburgaz Vocational School in Kırklareli University. In this context, frequency analysis, factor analysis, reliability analysis, were applied by using IBM

¹ Öğr. Gör., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Ağlasun MYO Öğretim Görevlisi, edatelli@mehmetakif.edu.tr

² Öğr. Gör., Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz MYO Öğretim Görevlisi, zaferunal@klu.edu.tr

SPSS 22 version program. In this context, hypotheses were form edand tested by applying Mann-Whitney U and Kruskal Wallis tests.

Inconclusion, social appearance anxiety of university studentss how differences according to age, deparments and grade levels.

KeyWords: Social Appearance Anxiety , Sosyo- Demographic Characteristics:UniversityStudents.

1. GİRİŞ

Toplumlarda birey için diğer kişiler tarafından ilk izlenimleri oldukça önemlidir. Dolayısıyla bireyler diğer insanlar üzerinde etkili bir izlenim ve algı bırakmak için gayret göstermektedirler. Birçok insan, daha çok kendisine hayranlık uyandıracak ve çekici kişilerle iletişim kurmaya isteklidirler (Yousefi vd., 2009: 201). Diğer insanlar üzerinde iyi bir izlenim bırakmadığını düşünen ve halinden hoşnut olmayan kişiler bir kaygı içerisindedir. Bireyin görünüşü hakkındaki duygularının ne olduğu, kişilerin bütün benlik saygısını etkileyen en önemli faktördür (Özcan vd., 2013: 108). Diğer yandan kişilerin görünüşe verdikleri anlam ve değerlendirmeler, kültürden kültüre farklılık göstermekle birlikte zamana göre de değişkenlik gösterecektir.

2. SOSYAL GÖRÜNÜŞ KAYGISI

Sosyal kaygı, insanların sosyal yada performans korkusundan özellikle tanımadığı yada bilmediği kişilerle yada diğer insanlar tarafından değerlendirme durumlarında ortaya çıkmaktadır (Gautreau vd., 2015: 125).Bireylerin görünüş kaygısı, başkaları üzerinde ne oranda etkili olduğunu anlamak için oldukça önemli olmaktadır(Seki ve Dilmaç, 2015: 59). Sosyal görünüş kaygısı, sosyal kaygının bir türü olarak insanların fiziksel görünüşlerinin, diğer insanlar tarafından değerlendirilirken yaşadıkları kaygı ve gerginlik olarak ifade edilebilir (Hart vd., 2008: 49). Sosyal görünüş kaygısı, bireylerin sosyal, akademik ve mesleki yönleri üzerinde olumsuz etkileri vardır (Dindar ve Akbulut, 2015:28). Diğer yandan konuyla ilgili yapılan araştırmalarda da, bireylerin yüksek sosyal görünüş kaygısı, başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme ve incelenme kaygısı yaratmasına ve sosyal iletişim korkusuna işaret etmektedir (Levinson ve Rodebaugh, 2011: 1).Sosyal kaygıya sahip insanlar olumsuz değerlendirmeler ve sosyal değerlendirme önyargılarından kaçınmak için çeşitli davranışlar göstermektedir (Carleton vd., 2007: 132).

Sosyal görünüş algısı, Toma and Hancock (2010)' a göre, sanal bir dünyada bireylerin fiziksel görünüşlerinin kendilerini nasıl temsil ettikleriyle ilgilidir. Sosyal kaygısı yüksek kişiler, sıklıkla kendilerini başkaları ile sosyal karşılaştırmalar yapmaktadır. Başkalarına görece görünüşlerini daha olumsuz algılamaktadırlar (Moscovitch vd., 2013: 476). Sosyal görünüş kaygısı olan bireylerde diğerleri tarafından reddedilme olasılığı olmasından dolayı daha az samimi ve sıcak davranışlar görülmektedir (Alden ve Taylor, 2004: 858). Bireylerde sosyal kaygı özellikle kadın bireylerde görülen “ince fikir” sosyal yapılarından dolayı daha yakın olabilir Marquez ve McAuley (2001)'in fiziksel değerlendirme

algısının fizik kaygı ve öz-yeterlik üzerine etkisini incelemek için toplam 103 (47 erkek, 56 kadın) öğrenci katılımıyla çalışmalarını yürütmüşlerdir. Araştırmanın sonucunda, bayanların daha fazla fizik kaygısına ve durumluluk kaygısına sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca, egzersiz öz-yeterlikleri daha fazla olan bireylerin daha az durumluluk kaygısına sahip oldukları görülmüştür.

3. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

3.1 Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, meslek yüksek okulunda öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerinin sosyal görünüş kaygısı üzerinde etkisinin olup olmadığının araştırmaktır. Öğrencilerin demografik özellikleri olarak, cinsiyet, , yaş, bölüm türü, anne – baba eğitim düzeyi ve yetiştirme yeri alınmıştır

3.2 Araştırma Örnekleme ve Ölçümü

Araştırmanın evrenini Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Meslek Yüksekokulu bünyesindeki 12 bölümde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın yöntemini, 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda Lüleburgaz Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerden kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 200 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan sosyal görünüş algısı ölçeği Hart ve arkadaşları(2008) tarafından geliştirilmiştir. Daha sonra Doğan (2010) tarafından Türkçe geçerlik güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek 16 maddeden oluşmaktadır. SGKÖ, 5'li Likert tipinde (1) Hiç Uygun Değil, (5) Tamamen Uygun şeklinde bir cevaplama anahtarına sahiptir. Ölçekte birinci madde tersten kodlanmıştır. Ayrıca demografik özelliklerinin belirlenmesine yönelik 9 soruluk bir form kullanılmıştır. Anketler dağıtılmış ve 8 bölümden geri dönüş sağlanmıştır. Dolayısıyla bu bölümlerden elde edilen veriler analize dahil edilmiştir.

3.3 Verilerin Analizi

Araştırmada verilerin analizi IBM SPSS 22 version programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda araştırmaya katılan 200 öğrencinin sosyo- demografik özelliklerine ilişkin frekans dağılımı yapılmış ve daha sonra sosyal görünüş kaygısı ölçeği verilerine faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin orijinali tek boyutlu olduğundan herhangi bir döndürme işlemi yapılmadan tek faktör sınırlandırılması yöntemi kullanılarak analiz yapılmıştır.Sosyal görünüş Kaygısı ölçeğinin, geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları Hart ve ark. (2008) tarafından üç büyük üniversite öğrenci grubu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda ölçeğin üç farklı örnekleme için .94, .95, .94 Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısına sahip ve 100 kişilik örneklem grubuna bir ay arayla yapılan test-tekrar test güvenilirliğinin .84 olduğu bulunmuştur. Ülkemizde ilk olarak uyarlaması Doğan (2010) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları 340 üniversite öğrencisi üzerinde yapılmış ve ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısının .93 test-tekrar test güvenilirlik katsayısının .85, test yarılama yöntemiyle hesaplanan güvenilirlik katsayısının .88 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışma için hesaplanan ölçeğin Cronbach's Alpha değerinin 0,787 olduğu görülmüştür. Bu durum sosyal görünüş kaygısı ölçeğinin güvenilirlik 0,50'nin üzerinde olduğunu ve ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu söylenebilir. Daha sonra KolmogorovSmirnov normal dağılım testi yapılmıştır. Dağılımın normal olmadığına karar verilerek nonparametrik testler uygulanmıştır. Bu kapsamda Mann Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri yapılmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI VE YORUMLANMASI

Bu bölümde ilk olarak araştırma kapsamına alınan öğrencilere ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiş daha sonra toplanan bilgilerin araştırmanın hipotezlerine göre istatistiksel analizleri yapılmış ve sonuçlar tablolar halinde verilmiştir. Öğrencilerin sosyo- demografik özelliklerinin frekans dağılımları aşağıda Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1'e bakıldığında, araştırmaya katılan öğrencilerin %43,8'i kız, %33,7'si erkektir. Öğrencilerin %44, 2'si 20-25 yaş arası, %26'sı 19 yaş ve altını, %7,4'ü ise, 25 yaş ve üzerini oluşturmaktadır. Öğrencilerin toplam aile gelirlerine bakıldığında, %21,7'si 1501-2500 TL arası, %21,3'ü 2501-3500 TL arası, %19'u 950-1500 TL arası ve %15,5'i ise 3501 TL ve üzeri gelire sahip kişileri göstermektedir. Araştırmaya katılanların %38'si 2.sınıf, %37,6'sı 1.sınıf ve %1,9 ise 2+1 sınıf öğrencileridir. Öğrencilerin okudukları bölümlere göre dağılımlarına bakıldığında ise, %20,5 likkısını İnsan Kaynakları bölümü oluşturmaktadır. Sırasıyla, %16,3'ni Büro Yönetimi ve Sekreterlik, %9,7 Grafik Tasarım,%8,9'unu Pazarlama, %7,4'ü Kimya Teknolojisi, %7'sini Sosyal Güvenlik, İş Sağlığı ve Güvenliği ile Elektrik Bölümü %3,9'umu oluşturmaktadır. Öğrencilerin yetişme yerlerine bakıldığında,%21,7'si belde/bucak, %22,1'i il, %13,2'si ilçe, %12,8'i büyükşehir ve %7,8'i köyde yetişmiştir.Öğrencilerin baba eğitim durumları, %43'ü ilk-orta, %18,2'i lise, %8,9'u üniversite, %7,4'ü okur-yazar değildir. Anne eğitim durumlarına bakıldığında ise, %38,8'i ilk-orta, %17,8'i lise, %14'ü okur-yazar değil ve %7'si üniversite mezunudur.

Tablo 1:Araştırmaya Katılanların Sosyo-Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans Dağılımı (n= 200)

DEĞİŞKENLER	N	YÜZDE
CİNSİYET		
KIZ	113	43,8
ERKEK	87	33,7
YAŞ		
19 ve Altı	67	26,0
20-25	114	44,2
26 ve Üzeri	19	7,4
AYLIK TOPLAM GELİR		
950-1500 YTL	49	19,0
1501-2500YTL	56	21,7
2501-3500YTL	55	21,3
3501 ve Üzeri	40	15,5
SINIF		
1.SINIF	97	37,6
2.SINIF	98	38,0
2+1	5	1,9
PROGRAM		
PAZARLAMA	23	8,9
İNSAN KAYNAKLARI	53	20,5
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	10	3,9
BÜRO YÖNETİMİ VE YÖNETİCİ ASİSTANLIĞI	42	16,3
ELEKTRİK	10	3,9
GRAFİK TASARIM	25	9,7
KİMYA TEKNOLOJİSİ	19	7,4
SOSYAL GÜVENLİK	18	7,0
YETİŞME YERİ		
KÖY	20	7,8
BELDE/BUCAK	56	21,7
İLÇE	34	13,2
İL	57	22,1
BÜYÜKŞEHİR	33	12,8
BABA EĞİTİM DURUMU		
OKUR-YAZAR DEĞİL	19	7,4
İLK-ORTA	111	43,0
LİSE	47	18,2
ÜNİVERSİTE	33	8,9

4.1 Güvenirlilik ve Faktör Analizi

Araştırmada kullanılan sosyal görünüş kaygısı ölçeğinin tümü için hesaplanan Cronbach's Alpha değeri 0,788 olarak bulunmuştur. Daha sonra ölçeğin verilerine faktör analizi uygulanmıştır. Öncesinde verilerin faktör analizine uygun olup olmadığı KMO ve Barlett's testi ile sınınanmıştır. Kaiser- Meyer – Olkin(KMO) değeri, 0,836 çıkmıştır. Bu değer veri seti için faktör analizinin uygun olduğunu göstermektedir. Faktör analizinde KMO değeri , 0,50-1.0 arası kabul edilebilir değerlerdir (Altunışık vd., 2005: 217). Barlett's testinin p değeri 0,000 olduğu yani $p < 0,05$ olduğu için değişkenler arasında faktör analizi yapmaya yeterli düzeyde ilişki mevcuttur. Faktör analizi sonucu, soru 1.2.3.4.5,12 ve 16'nın faktör ağırlıkları 0,50'nin altında olduğu için analizden çıkarılmıştır. 0,50'lik bir faktör yükünün anlamlı olması gözlem sayısı 120 yada daha fazla olması gerekmektedir (Alpar, 2011: 283). Araştırmamızın örnekleminin 200 kişiden oluşması nedeniyle faktör ağırlıkları için 0,50 ve üzeri olmasına dikkat edilmiştir. Faktör analizi sonucunda toplam varyansın %41,03'ünü açıklayan ve özdeğeri 3,68 olan tek faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Ölçek maddelerine ait faktör yükleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2:Faktör Analizi Sonucuna Göre SGKÖ Faktör Yükleri

SORULAR	FAKTÖR YÜKLERİ
Görünüştümden dolayı insanların benimle beraber vakit geçirmek istemeyeceklerinden endişelenirim.	0,581
İnsanların beni çekici bulmamalarından korkarım	0,690
Görünüştüğümün yaşamımı zorlaştıracağından endişe duyarım.	0,718
Karşıma çıkan fırsatları görünüştüğümden dolayı kaybetmekten kaygılanırım	0,600
İnsanlarla konuşurken görünüştüğümden dolayı gerginlik yaşarım	0,571
Diğer insanlar görünüştüğümle ilgili bir şey söylediklerinde kaygılanırım	0,669
İnsanların görünüştüğümü olumsuz olarak değerlendirecekleri konusunda endişelenirim	0,608
Diğer insanların görünüştüğümdeki bir kusurun farkına vardıklarını düşündüğümde kendimi rahatsız hissederim	0,653
Sevdiğim kişinin görünüştüğümden dolayı beni terk edeceğinden endişe duyuyorum	0,661

4.2 Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinin Üniversite Öğrencilerinin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Farklılıklarının Testi

Araştırmada öncelikle dağılım hakkında fikir sahibi olmak için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Buna göre parametrik testlerin yapılıp yapılmayacağı belirlenmektedir.

Tablo 3: Kolmogorov-Smirnov Test Sonuçları

	Sosyal Görünüş Kaygısı
N	200
Normal Parametreler ^{a,b}	
Ortalama	2,1747
Standart Sapma	0,61695
Test İstatistiği	0,140
Sig (p)	0,000

H₀: Sosyal görünüş kaygısı ölçeği normal dağılım göstermektedir.

H₁: Sosyal görünüş kaygısı ölçeği normal dağılım göstermemektedir.

Tablo 3'te görüldüğü üzere, $p < 0,05$ olduğundan H₀ hipotezi reddedilir. Yani sosyal görünüş kaygısı ölçeği normal dağılım göstermemektedir. Bu sebepten dolayı nonparametrik testler uygulanmıştır. Nonparametrik testler olarak, Mann-Whitney U testi ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır.

4.3 Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinin Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Farklıklarının Testi

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre sosyal görünüş kaygısı arasında farklılık olup olmadığını göstermek amacıyla Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 4'te görülmektedir.

H₀: Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık yoktur.

H₁: Öğrencilerin cinsiyetlerine göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık vardır.

Tablo 4: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı Yargılarındaki Farklılıklara İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Sosyal Görünüş Kaygısı
Mann-Whitney U	4467,500
Wilcoxon W	8295,500
Z	-1,105
Asymp. Sig. (2-tailed)	,269

a. Grouping Variable: CİNSİYET

Tablo 4'te görüldüğü gibi, $p = 0,269$ bulunmuştur. Bu değer $p > 0,05$ olduğundan dolayı H₀ hipotezi kabul edilmiştir. Bu durumda, öğrencilerin cinsiyet ile sosyal görünüş kaygısı arasında bir farklılığın olmadığını göstermektedir.

4.4 Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinin Katılımcıların Yaşlarına Göre Farklıklarının Testi

Öğrencilerin sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarının yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlerken grup sayısının 2'den fazla olduğundan dolayı Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H₀: Öğrencilerin yaşlara göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık yoktur

H₂: Öğrencilerin yaşlara göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık vardır.

Tablo 5: Yaşlara Göre Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği Yargılarındaki Farklılıklara İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Sosyal Görünüş Kaygısı
Ki-Kare	23,916
Sd	2
Asymp. Sig.	,000

a. Kruskal Wallis Test

b. GroupingVariable: YAS

Tablo 5'te görüldüğü üzere, $p < 0,05$ olduğundan H_0 hipotezi reddedilmiştir. Bunun anlamı, öğrencilerin yaşlarına göre sosyal görünüş kaygıları arasında farklılık olduğu yani katılımcıların yaşları ile sosyal görünüş kaygıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre, 19 yaş ve altı öğrencilerin ortalama sırası 103,83, 20-25 yaş arası ortalaması 88,88, 26 yaş ve üzerinin ise ortalaması 158,47'dir.

4.5 Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinin Katılımcıların Sınıf Düzeylerine Göre Farklılıklarının Testi

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal görünüş kaygısı ölçeği yargılarının farklılıklarına ilişkin analizinde, grup sayısının ikiden fazla olmasından dolayı Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H_0 : Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık yoktur.

H_3 : Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık vardır.

Tablo: 6 Sınıf Düzeylerine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği Yargılarındaki Farklılıklara İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Sosyal Görünüş Kaygısı
Ki-Kare	9,847
Sd	2
Asymp. Sig.	,007

a. Kruskal Wallis Test

b. GroupingVariable: SINIF

Tablo 6'da öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal görünüş kaygısı ölçeği yargılarındaki farklılıklara ilişkin Kruskal Wallis sonucu verilmiştir. Tabloda $p < 0,05$ olduğundan dolayı H_0 hipotezi reddedilmiştir. Yani öğrencilerin sınıf düzeylerine göre sosyal görünüş kaygıları arasında farklılık olduğu ve bunun anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan sınıf düzeylerine ilişkin Kruskal

Wallis betimsel istatistiklerinde, 1. Sınıf sınıfta okuyan öğrencilerin ortalamalarının 101,96, 2.sınıfta okuyan öğrencilerin ortalamalarının 95,11 ve 2+1 sınıfta okuyan öğrencilerin ortalamalarının ise, 177,80 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.6 Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinin Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Programlara Göre Farklılıklarının Testi

Öğrencilerin öğrenim gördükleri programlara göre sosyal görünüş kaygısı ölçeği yargılarının farklılıklarına ilişkin analizinde, grup sayısının ikiden fazla olmasından dolayı Kruskal Wallis testi yapılmıştır. Bu doğrultuda aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H₀: Öğrencilerin öğrenim gördükleri programlara göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık yoktur

H₄: Öğrencilerin öğrenim gördükleri programlara göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık vardır.

Tablo 7: Öğrenim Görülen Programlara Göre Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği Yargılarındaki Farklılıklara İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Sosyal Görünüş Kaygısı
Ki-Kare	19,678
Sd	6
Asymp. Sig.	,003

a. Kruskal Wallis Test

b. GroupingVariable: PROGRAM

Tablo 7’de görüldüğü gibi, öğrencilerin öğrenim gördükleri programlarla sosyal görünüş kaygısı yargılarındaki farklılıklara ilişkin yapılan Kruskal Wallis analizi sonucunda $p < 0,05$ olduğu görülmektedir. Dolayısıyla H₀ hipotezi reddedilmiştir. Bunun anlamı, öğrencilerin öğrenim gördükleri programlar ile sosyal görünüş kaygıları arasında farklılık vardır. Ve bu fark anlamlıdır. Kruskal Wallis testinin betimsel sonuçlarına bakıldığında ise, pazarlama bölümünde okuyan öğrencilerin ortalaması 83,57, İK bölümü ortalaması 96,89, İş Sağlığı ve Güvenliği bölümü ortalaması, 59,35, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı bölümü ortalaması, 84,70, Elektrik Bölümü ortalaması 132,55, Grafik Tasarım bölüm ortalaması 105,62 ve Kimya Teknolojisi bölüm ortalaması ise, 100,66 olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.7 Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeğinin Öğrencilerin Yetiştikleri Yerlere Göre Farklılıklarının Testi

Öğrencilerin sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarının yetişme yerlerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlerken grup sayısının 2'den fazla olduğundan dolayı Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H₀: Öğrencilerin yetişme yerlerine göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık yoktur

H₅: Öğrencilerin yetişme yerlerine göre sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargılarında farklılık vardır.

Tablo 8: Öğrencilerin Yetişme Yerlerine Göre Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği Yargılarındaki Farklılıklara İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Sosyal Görünüş Kaygısı
Ki-Kare	5,622
Sd	4
Asymp. Sig.	,229

a. Kruskal Wallis Test

b. Grouping Variable: YETİŞMEYERİ

Katılımcıların yetişme yerlerine göre sosyal görünüş kaygısı ölçeği yargılarındaki farklılıklarına ilişkin sonuçlar Tablo 8'de görülmektedir. Yapılan analiz sonuçlarına göre $p > 0,05$ ($p > 0,229$) olduğundan dolayı H₀ hipotezi kabul edilmiştir. Yani öğrencilerin yetiştikleri yerler ile sosyal görünüş kaygıları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5 SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada Kırklareli Üniversitesi Lüleburgaz Meslek Yüksek Okulunda öğrenim gören öğrencilerin sosyal görünüş kaygısının demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmada dağılımın normal dağılmadığı görülmüş ve bu doğrultuda nonparametrik testlerden Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri uygulanmıştır. Araştırmaya katılanların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin olarak ise, frekans dağılımları incelenmiştir. Bu kapsamda H₂, H₃, H₄ hipotezleri kabul edilmiş ve H₁ ve H₅ hipotezleri reddedilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal görünüş kaygısına ilişkin yargıları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Öte yandan sosyal görünüş kaygısıyla ilgili Ümmet(2007) yılında yapmış olduğu çalışmalarında, sosyal kaygı düzeyleri ile aile ortamları arasındaki ilişkiyi incelemek ve öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeylerinin cinsiyet rollerine ve çeşitli demografik özelliklerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını sınamak amacıyla 210 kız ve 317 erkek öğrenci üzerinde yürüttüğü çalışmasında öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeyleri ile aile ortamları

arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca, öğretmen adaylarının sosyal kaygı düzeylerinin cinsiyet rollerine göre de anlamlı düzeyde farklılaştığı ortaya konulmuştur.

Çalışmada, öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Öte yandan, Hagger ve Stevenson (2010)'un yaptıkları çalışmada sosyal fizik kaygıdaki cinsiyet ve yaş farklılıklarını çeşitli gelişim dönemlerindeki öğrencilerde inceleyerek 10-11 yaş dönemi hariç diğer tüm gelişim dönemlerinde erkek öğrencilerden daha yüksek sosyal fizik kaygı ve daha düşük fiziksel benlik algısı değerlerine sahip olduklarını ortaya koymuşlardır.

Araştırmada, sosyal görünüş kaygısı ölçeğine ilişkin yargıları ile program/bölüm arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yaşartürk vd., (2014: 868)'nin öğrenciler üzerinde yaptıkları çalışmada, sosyal fiziki kaygı puanlarında bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmazken cinsiyet değişkenine ilişkin anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygılarının öğrencilerin yaş, öğrenim gördükleri bölüm, sınıf düzeylerine göre arasında anlamlı bir farklılık varken cinsiyet ve yetiştirme çağına buldukları yer ile sosyal görünüş kaygıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

6. KAYNAKÇA

Alden, E. Lynn-Taylor, T. Charles (2004), "Interpersonal processes in socialphobia" *Clinical Psychology Review*, Volume 24, Issue 7, (857–882).

Alpar, Reha (2011), *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler*, 3. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.

Altunışık, Remzi- Coşkun, Recai- Bayraktaroğlu, Serkan- Yıldırım, Engin (2005), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*, 4. Baskı, Sakarya Kitabevi, Sakarya.

Carleton, R. Nicholas- Collimore, C.Kelsey- Asmundson, J.G. Gordon (2007), "Social anxiety and fear of negative evaluation: Construct validity of the BFNE-II", *Journal of Anxiety Disorders*, Volume 21, Issue 1, (131–141).

Dindar, Muhterem- Akbulut, Yavuz (2015), "Role of self-efficacy and social appearance anxiety on gaming motivations of MMOFPS players", *Computers and Education*, Volume 81, (26-34).

Doğan, Tayfun (2009), *Bilişsel ve Kendini Değerlendirme Süreçlerinin Sosyal Anksiyete Açısından İncelenmesi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Doğan, Tayfun (2010), "Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği' Nin (Sgk) Türkçe Uyarlaması: Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması ", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, Sayı 39, (151-159).

Hagger, S.Martin- Stevenson, Andy (2010), ‘‘Social physique anxiety and physical self-esteem: gender and age effects’’, *Psychol and Health*, Volume 25, No.1, January, (89-110).

Hart, A.Trevor- Flora, B.David- Palyo, A.Sarah- Fresco, U.David- Holle, Christian- Heimberg, G.Richard (2008), ‘‘Development and Examination of the Social Appearance Anxiety Scale’’, *Assessment*, Volume 15, No.1, March, (48-59).

Gautreau, M.Chantal-Sherry, B.Simon- Mushquash, R.Aislin- Steward, H.Sherry (2015), ‘‘Is self critical perfectionism an antecedent of or a consequence of social anxiety, or both? A 12-month, three wave longitudinal study’’, *Personality and Individual Differences*, Volume 82, August, (125–130).

Levinson, A.Cheri- Rodebaugh, L.Thomas- White, K.Emily- Menatti, R.Andrew- Weeks, W.Justin- Iacovino, M.Juliette- Warren, S.Cortney (2013), ‘‘Social appearance anxiety, perfectionism, and fear of negative evaluation. Distinct or shared risk factors for social anxiety and eating disorders?’’, *Appetite*, Volume 67, 1, August, (125-133).

Marquez, X.David- McAuley, Edward (2001), ‘‘Physical anxiety and self-efficacy influences on perception of physical evaluation’’, *Social behavior and personality: an international journal*, Volume 29, Issue 7, (649-660).

Moscovitch, A.David- Rowa, Karen- Paulitzki, R.Jeffrey- Ierullo, D.Maria- Chiang, Brenda- Antony, M.Martin- McCabe, E.Randi (2013), ‘‘Self-portrayal concerns and their relation to safety behaviors and negative affect in social anxiety disorder’’, *Behaviour Research and Therapy*, 51, (476-486).

Özcan, Halil- Subaşı, Burak- Budak, Beyhan- Çelik, Mustafa- Gürel, C. Şeref- Yıldız, Mesut (2013), ‘‘Ergenlik ve Genç Yetişkinlik Dönemindeki Kadınlarda Benlik Saygısı, Sosyal Görünüş Kaygısı, Depresyon ve Anksiyete İlişkisi’’, *Journal of Mood Disorders*, Volume 3, Number 3, (107-113).

Seki, Tolga- Dilmaç, Bülent (2015), ‘‘Ergenlerin Sahip Oldukları Değerler ile Öznel İyi Oluş ve Sosyal Görünüş Kaygı Düzeyleri Arasındaki Yordayıcı İlişkiler: Bir Model Önerisi’’, *Eğitim ve Bilim*, Cilt 40, Sayı 179, (57-67).

Ümmet, Durmuş (2007), *Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygının Cinsiyet Roller ve Aile Ortamı Bağlamında İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Yaşartürk, Fatih- Çalık, Fehmi- Kul, Murat- Türkmen, Mutlu- Akyüz, Hayri (2014), ‘‘Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda Okuyan Öğrencilerin Sosyal Fiziki Kaygı Durumlarının İncelenmesi’’, *International Journal of Science Culture and Sport*, Special Issue 1, July, (863-869).

Yousefi, B- Hassani, Z- Shokri, O (2009), ‘‘Reliability and Factor Validity of the 7- Item Social Physique Anxiety Scale (SPAS-7) among University Students in Iran’’, *World Journal of Sport Sciences* Volume 2, Number. 3, (201-204).